

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ
И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: Службено
Датум: 1.10.2014. године
Немањина 22-26

БЕЛЕШКА СА ПРВЕ ЈАВНЕ РАСПРАВЕ О
НАЦРТУ ЗАКОНА О НАЦИОНАЛНИМ ПАРКОВИМА

Прва Јавна расправа о Нацрту закона о националним парковима одржана је 1. октобра 2014. године у Привредној комори Србије, Теразије 23, са почетком у 10 часова.

Јавној расправи су присуствовали представници:

- Министарства: Слободан Ердeљан, помоћник министра; Александра Дошлић, начелник Одељења; Лидија Стевановић, шеф Одсека; Славица Стојановић, шеф Групе; Татјана Калуђеровић, саветник; Ана Јовић, саветник и Бојана Гајић.

- Завода за заштиту природе Србије
- Покрајинског завода за заштиту природе
- Јавног предузећа „Национални парк Тара”
- Јавног предузећа „Национални парк Фрушка гора”
- Јавног предузећа „Национални парк Копаоник”
- Јавног предузећа „Национални парк Шар планина”
- Јавног предузећа „Национални парк Ђердап”
- Јавног предузећа „Скијалишта Србије”
- Натура - Центра за природне ресурсе Србије
- Младих истраживача Србије

Слободан Ердeљан је поздравио све присутне и истакао да су сви учесници Јавне расправе партнери у циљу доношења што квалитетнијег текста Закона о националним парковима. Указао је и да је Нацрт закона о националним парковима израдила радна група чије чланове је именовао министар, а чине је представници Министарства и завода за заштиту природе. Сугерисао је да је потребно давати конкретне предлоге и примедбе у току јавне расправе, а затим исте доставити у писаној форми Министарству. По завршеној процедури Јавне расправе радна група ће анализирати све пристигле предлоге и примедбе и израдити коначан текст Нацрта закона о националним парковима.

Александра Дошлић је одржала презентацију о Нацрту закона о националним парковима указавши на правни основ, садржај закона, као и новине које доноси. Посебно је истакла потребу укључивања локалног становништва у систем управљања националних паркова, за шта је Нацрт закона дао могућност кроз образовање Савета корисника Националног парка. Још једна новина коју доноси овај нацрт закона је и Стручни савет Националног парка који представља стручно и консултативно тело а чине га стручна лица из области заштите природе.

Лидија Стевановић је указала да је Јавни увид, у складу са законском процедуром, започео 16. септембра објављивањем Нацрта закона о националним парковима на интернет страници Министарства и да траје до 5. октобра 2014. године. У

овом периоду је омогућено да јавност изврши увид у студије заштите националних паркова, које су изложене у просторијама Министарства, завода за заштиту природе и Јавних предузећа основаних за управљање националним парковима. Такође, објаснила је да је приликом увида могуће тражити додатна објашњења, као и дати примедбе и сугестије. Образац за достављање коментара на Нацрт закона објављен је уз Програм јавне расправе на интернет страници Министарства.

Александра Дошлић је позвала присутне да дају најпре начелне коментаре на Нацрт закона, а затим на конкретне чланове закона.

Синиша Митровић, директор Натура – Центра за природне ресурсе Србије, похвалио је иновације које доноси овај Нацрт закона, посебно Савет корисника и Стручни савет националног парка. Истакао је важност доношења модерног закона, како због процеса евро-интеграција, тако и због установљавања програмског буџета. Напоменуо је да сматра да би подзаконска акта, предвиђена овим нацртом закона, требало презентовати заједно са законом, или да бар буде прецизирана динамика њиховог доношења. Изнео је и став да није рационално дефинисати финансијску накнаду члановима Стручног савета националног парка кроз Закон, имајући у виду тренутно стање и политику Владе.

Горан Крнчевић, помоћник директора за опште, правне и финансијске послове Покрајинског завода за заштиту природе, указао је да је чланом 30. став 6. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10 и 91/10-исправка) прописано да се мере заштите националног парка и начин његовог коришћења ближе одређују посебним законом, а да Нацртом закона о националним парковима, као посебним законом, нису прописане мере заштите.

Славица Стојановић је појаснила да су приликом израде претходне верзије Нацрта закона, када је за сваки национални парк био предвиђен посебан закон, мере заштите биле саставни део сваког од њих. Међутим, како је установљено да се многе одредбе понављају у појединачним законима, решено је да се изради један Нацрт закона за све националне паркове, а којим је предвиђено доношење подзаконског акта – Уредбе за сваки национални парк појединачно. Тим подзаконским актом ће бити дефинисане све специфичности и мере заштите. Појаснила је и да израз „у складу са законом” правно тумачено, дозвољава доношење подзаконског акта и не обавезује на прописивање директно законом.

Александра Дошлић је навела и да је радна група чланом 12. Нацрта закона дефинисала да управљач обезбеђује спровођење режима заштите, чување и унутрашњи ред у складу са Правилником о унутрашњем реду и чуварској служби, на који сагласност даје Министарство. Такође, указала је и на чињеницу да се за друге врсте заштићених подручја ова питања дефинишу Уредбом, па је одлучено да се на исти начин пропишу мере и за националне паркове. Осим свега наведеног, конкретизација мера заштите у овом Нацрту закона учинила би га преобимним, што је замерено и од стране Европске Комисије.

Биљана Пањковић, директор Покрајинског завода за заштиту природе, понавља примедбу помоћника директора и сматра да Нацрт закона није усклађен са Законом о заштити природе. Наводи члан 134. Закона о заштити природе, којим је Закон о националним парковима из 1993. године стављен ван снаге, осим чл. 6. и 7. и описа граница, где су чланом 6. прописане управо мере заштите. Указује да би усвајање овог Нацрта закона, којим се у потпуности ставља ван снаге Закон о националним парковима из 1993. године, довело и до укидања мера заштите. Истиче и да је ове примедбе дала као члан радне групе, али да нису усвојене.

Александра Дошлић је указала да је одлука о изнетим примедбама надлежност Републичког секретаријата за законодавство.

Славица Стојановић износи став да су дати коментари правна питања. Указује да су режими заштите прописани чланом 35. Закона о заштити природе, који се сходно примењују и на националне паркове. Такође појашњава да када се каже да ће нешто

бити регулисано посебним законом, то може да значи да ће бити прописано самим законом, али и подзаконским актом, који се у том случају сматра делом закона јер из њега произилази.

Слободан Ердeљан износи да сматра све примедбе добронамерним и указује на потребу да буду достављене у писаном облику. Затражио је од представника Завода за заштиту природе Србије да дају свој коментар на примедбе Покрајинског завода за заштиту природе.

Драгана Остојић, начелник Одељења у Заводу за заштиту природе Србије, наводи да је и она члан радне групе за израду Нацрта закона и потврђује да је директор Покрајинског завода изнела исте примедбе на једном од састанака радне групе. Ипак, указује да су чланови радне групе тада закључили да би текст Нацрта закона о националним парковима у коме би биле прописане све мере заштите, режими и специфичности заиста био превелик. Дала је предлог да се у овај текст унесу опште мере заштите за све националне паркове.

Вида Стојшић, начелник за заштићена подручја у Покрајинском заводу за заштиту природе, наводи да се слаже да је прецизирање мера у закону компликовано, али и да нису адекватно разрађене у Нацрту закона. Истиче да се мере заштите први пут у тексту помињу у делу који се односи на програм управљања и то само као мере забрана и ограничења, без дефинисаних мера заштите, усмеравања и сл.

Александра Дошлић је указала на члан 12. став 2. Нацрта закона где се наводи да се Правилником о унутрашњем реду и чуварској служби ближе утврђују забрањени радови и активности, као и правила и услови обављања радова и активности који су допуштени. Посебно истиче да се сви слажемо да је потребно прецизно дефинисати мере заштите, али и да је став да се то учини актом Владе, односно Уредбом.

Тања Петровић, извршни директор Младих истраживача Србије, сматра да из Закона о заштити природе проистиче да мере заштите требају бити прописане Законом о националним парковима, као и да је су оне поред режима заштите један од основних циљева Закона о националним парковима. Предлаже да мере и режими заштите пропишу Законом кроз појединачне чланове, као што је то учињено са вредностима и површинама националних паркова. Указује и да је Уредбе далеко лакше изменити или ставити ван снаге него Закон, па изражава бојазан због прописивања мера заштите актом мање снаге.

Славица Стојановић наводи да Уредба мора бити Уставна и да се њом не могу забранити активности које нису забрањене Законом. У случају да постоје такве специфичности и ограничења која нису већ прописана Законом о заштити природе, такве мере би морале бити прописане Нацртом закона о националним парковима. Међутим, како је утврђено да нема таквих случајева, сматра да не треба понављати оно што је већ прописано Законом о заштити природе.

Марија Трикић, помоћник директора Завода за заштиту природе Србије, сматра да је проблем практичне природе, односно примене. Указује да се и просторни планови подручја посебне намене доносе актом владе, односно Уредбом и поставља питање коју Уредбу посматрати као „старију”, уколико и мере заштите националних паркова буду прописане Уредбом.

Александра Дошлић указује да би уношењем општих мера у Нацрт Закона многе мере морале бити изостављене.

Лидија Стевановић је подсетила на члан 55. Закона о заштити природе по коме просторни и други планови морају бити усклађени са актом о проглашењу, као и да је за исте неопходно прибавити услове заштите природе.

Биљана Пањковић је изнела став да сматра да су одреднице овог Нацрта закона које се односе на просторне планове подручја посебне, управљање, управни надзор и Стручни савет у колизији са другим актима. Указала је и да просторни планери преузимају податке од надлежног завода за заштиту природе, а да Нацртом закона нису прописани режими и мере заштите.

Славица Стојановић је указала да заиста постоји пренормираност прописа, односно Закон о заштити природе, Уредба о режимима заштите, Закон о националним парковима и сл. Управо из тог разлога не сме бити понављања у новим прописима. Примењују се режими заштите прописани Законом о заштити природе и разрађени Уредбом о режимима заштите, док су границе прописане Нацртом закона.

Властимир Безаревић, руководилац опште службе Јавног предузећа „Национални парк Тара” истакао је да Закон мора бити прецизан и јасан и да ако би у њега унели све специфичности сваког националног парка он би постао преоптерећен. Сматра да је могуће убацити неке мере у Закон и рећи да ће бити донети посебни подзаконски акти, односно уредбе. Похвалио је Закон наводећи да је писан разумљивим и приступачним језиком, што је веома битно и због локалног становништва. Предложио је да заводи дају основну „нит” мера које сматрају да треба да постоје у Закону.

Тања Петровић је истакла да је охрабрујуће укључивање локалног становништва у управљање националним парковима, не само због потреба евро-интеграција, већ зато што је то суштинска неопходност. Указује и да је у члану 16. Нацрта закона потребно појаснити израз „активне улоге” локалне самоуправе, локалног становништва, удружења грађана и других заинтересованих лица, односно ближе дефинисати обавезу управљача да сарађује са претходно наведеним категоријама. Као занимљиву иновацију у овом Нацрту закона истакла је Савет корисника и дала предлог да буде назван Савет заинтересованих страна јер је свеобухватнији.

Драгана Остојић је приметила да је потребно униформисати чланове 3,4,5,6, и 7. који се односе на опис вредности и површина националних паркова. Надлежни заводи треба да усагласе и доставе податке. Предложила је и да се у члану 8., где се дефинишу границе режима заштите дода и III режим, и ако граница III режима је заправо спољна граница парка, како не би дошло до забуне. Дала је сугестију да би требало у члан 11. додати да надлежни заводи издају услове за планску документацију и предлаже корекцију члана 19. став 2. и то „по претходно прибављеном мишљењу Министарства и условима завода”

Биљана Пањковић је тражила појашњење члана 18. тачке 12) који гласи: „врши истраживања из области управљања Националним парком;”

Лидија Стевановић је објаснила да се не мисли на научна истраживања, већ анализу постојећег начина управљања са циљем побољшања.

Властимир Безаревић је подсетио да сви који дуго раде на пословима заштите природе добро знају све лоше стране донетих прописа. Истиче да овај нацрт закона доноси нови приступ кроз који локална самоуправа може да схвати да је то што им је део територије „одузет” заправо предност. Замолио је за позитиван приступ представника завода и јавних предузећа на јавним расправама и указао на потребу фаворизовања учешћа локалног становништва на јавним расправама.

Слободан Ердељан је указао на потребу усаглашавања ставова завода и Министарства након прве Јавне расправе, како на расправама које следе не би било сличних полемика. Истакао је велики значај оба Савета, јер у сваком националном парку мештани дају примедбе да су слабо обавештени, нису укључени у рад Јавних предузећа за управљање националним парковима и слично. Изнео је лични став да сматра да функција члана Стручног савета треба да буде плаћена, јер ће бити задужени за креирање стручне политике.

Биљана Пањковић је поставила питање да ли је Извештај о стању природних и радом створених вредности део извештаја о остваривању Програма управљања и изнела став да би управљачима било једноставније ако би то био један извештај.

Лидија Стевановић је указала да су Извештаји о остваривању Програма управљања неадекватни и са веома мало података, а да не постоји механизам којим би се ови извештаји враћали на кориговање. Истакла је и да се ради о две различите врсте извештаја.

Славица Стојановић је навела да Законом о заштити природе није прецизно дефинисан садржај Извештаја о остваривању програма управљања, али сматра да би евентуално било могуће објединити извештаје.

Александра Дошлић је поновила да се ради о два различита типа извештаја. Истакла је и да је чланом 114. Закона о заштити природе предвиђено да Извештај о стању природе израђују заводи за заштиту природе и да се исти доставља Министарству које га обједињује и доставља Влади, једном у пет година. Како такав извештај никада, од ступања на снагу Закона о заштити природе није достављен Министарству, ни ова а ни претходне Владе нису информисане о стању природе у Републици Србији. Управо то је један од разлога што је предвиђен овакав извештај у Нацрту закона о националним парковима.

Вида Стојшић је указала да је потребно кориговати члан 3. који се односи на вредности и површину Националног парка „Фрушка гора”. Навела је и да треба преформулисати члан 18. тачку 3), односно „газдовање” природним ресурсима из разлога што има заинтересованих страна којима смета термин „газдовање”. Напоменула је и да нигде у Нацрту није дефинисан појам заштитне зоне.

Александра Дошлић је навела да су чланови који се односе на вредности и површине националних паркова преузети из студија које су доставили заводи. Подсећа да је термин заштитне зоне дефинисан Законом о заштити природе, а да иста постоји само у Националном парку „Фрушка гора”, те ће у том смислу бити дефинисана и у овом закону.

Предраг Лазаревић, начелник Одељења у Заводу за заштиту природе, везано за члан 15. Нацрта закона предложио је да Извештај о стању природних и радом створених вредности буде достављан и заводима. Поставио је и питање везано за члан 8. да ли је неопходно да стоји „ортофото карта”, обзиром да увек буде проблема када се оваква документација тражи од катастра.

Александра Дошлић је навела да ће Извештај свакако бити јавни документ, али да ће заједно одлучити о достављању истог и заводима. По питању ортофото карте је навела да зна за проблеме, али и да географи сматрају да је управо таква карта неопходна.

Слободан Ердeљан је захвалио свим учесницима Јавне расправе и затражио од завода да на наредним јавним расправама, поред одговорних лица, буду присутне и особе које су израдиле студије заштите националних паркова.

Јавна расправа је завршена у 13:10 минута.

Белешку сачинила

Ана Јовић